

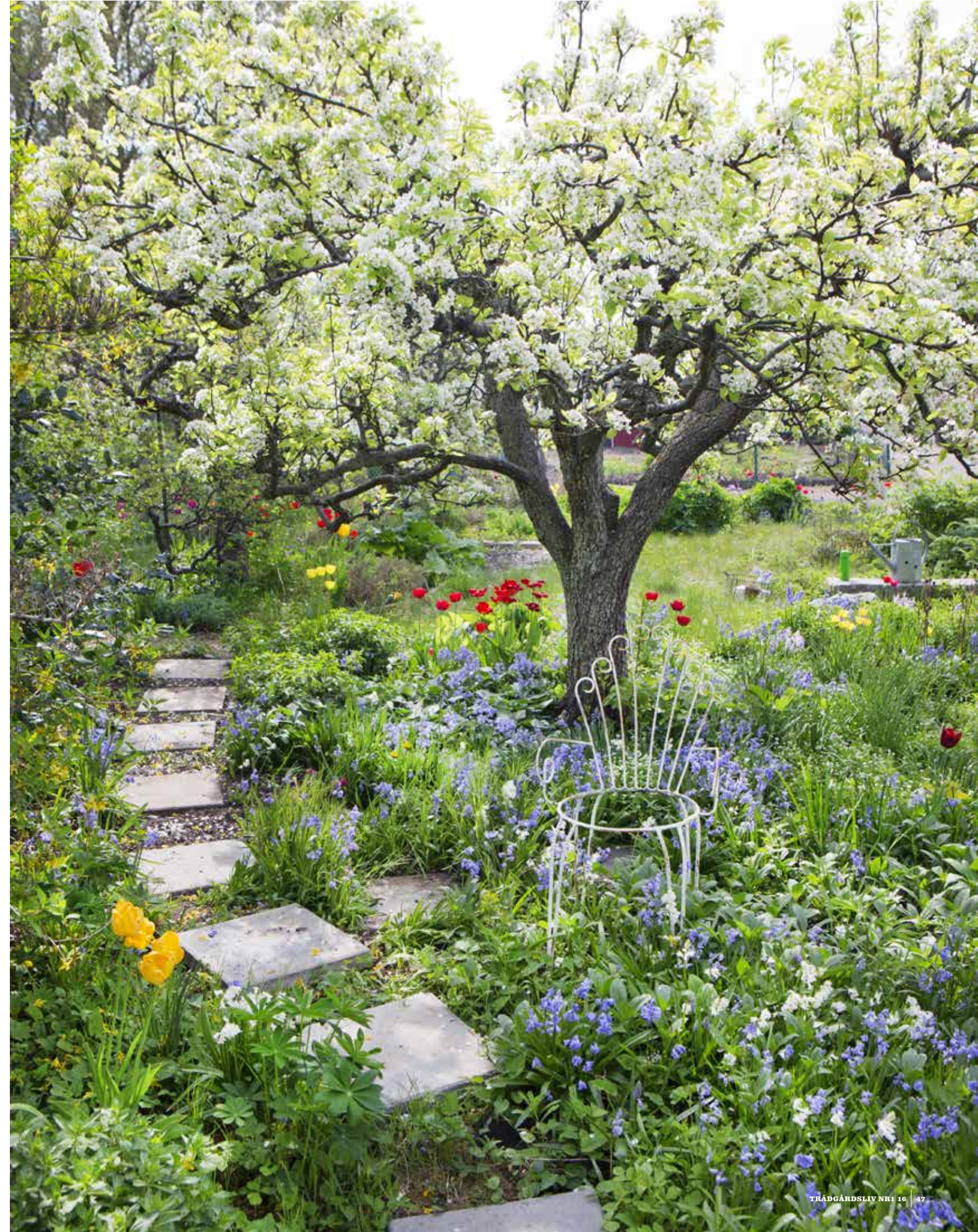
Ett av de sista besöken på 37:an. In i det sista kan Eva och Peter inte låta bli att rensa och plocka bland de välkända växterna. Motstående sida: Stommen till en gammal trädgårdsstol blir till artefakt under det blommande päronträdet. Kring fötterna står blå klockhyacint, myskmadra och tulpaner.

SISTA VÅREN PÅ KOLONIN

Vem kan egentligen äga ett blommande päronträd? Den frågan ställer sig formgivarparet Eva och Peter Moritz när de efter många år överlåter kontraktet till sin älskade koloniträdgård. De som själva äröt de underbara lökväxterna lämnar nu över budkaveln.

TEXT LISA ISING / FOTO PERNILLA BERGDAHL

*Motstående sida:
Tulpanerna i alla
tänkbara färger är ett arv
från de förra ägarna,
Astrid och Rud Carlsson.
De gamla sorterna är
mindre förädlade och
kommer villigt år från år.*

*T h: I hängmattan
har Eva och Peter kumat
vila middag under
blommande trädkronor.*

O

m våren är formgivarna Eva och Peter Moritz täppa bland de allra vackraste på Haga koloniområde i Lund. Hos dem tycks päronträden och mattorna av lökväxter liksom blomma med en särskild lyster. Men så plötsligt en dag sitter deras lapp på grinden till koloniområdet: "Vi säljer vår trädgård". Detta är deras sista vår på kolonin.

Det är sjutton år sedan de förälskade sig i 37:an, då en trädgård med grönsaksland och fruktträd som var rätt förfallen. Men det var just det lummiga och vilda som Eva och Peter fastnade för. Här kunde deras barn få upptäcka,

bygga kojor, så och plantera.

– Vi längtade efter en plats där vi kunde skapa och komma nära allt som växer. I stället för villa eller sommarhus, förklarar Eva och Peter en kväll när kolonin just bytt ägare.

De köpte av ett gammalt par, Astrid och Rud, som haft kolonin ända sedan 1930-talet när området byggdes. Av dem ärvde de många av de fina lökväxterna, både klockhyacinterna, narcisser och de gammeldags tulpanerna som villigt blommar år efter år i ovanliga färger. Men de ärvde också en attityd till trädgården – som de hoppas föra vidare till nästa ägare.

Vårens blommor är många. Bland dem syns pärlhyacinter, förgätmigej, trädgårdsnattoiol, vivor av olika slag, narcisser, tusenskönor, olika scillor och vårstjärnor, tulpaner – och så alla blommande fruktträd förstås.

Ovan t v: Möbleringen i stugan har alltid varit minimal; en hatt, en stol och lite till.

Ovan t h: Sena och tidiga äppelsorter avlöser varandra och förlänger fruktträdens blomning.

Nedan t v: De röda tulpanerna blir nästan självljumsande i vårsolen.

Nedan t h: Klockhyacinterna har förökats sig med tiden och bildar nu hela mattor.

– Precis som på Astrids tid så har vi delat plantor för att få fler. Annat har vi förökat långsamt genom att samla in fröer om hösten och sensommaren. Det har inte varit tal om att åka till närmaste växtcenter och köpa plantor. Kolonin har varit ett lågbudgetprojekt som har fått ta tid.

Undan för undan har de gjort trädgården till sin. Plantor har bytt plats. Något har kommit som present. Annat har misslyckas och försvunnit. Barnen har vuxit upp. Grönsakslanden och trädkojorna har efter hand ersatts av perenner. Med stor konstnärlig känsla har de skapat en koloni, dynamiskt fri och formad på samma gång.

– Vi har gått på känsla och lust. Det har varit en ständig process. Något annat mål har vi inte haft och egentligen kunde vi inte så mycket om trädgård när vi började.

Som formgivare är de vana att kontrollera den skapan-

de processen och slutresultatet. Här ville de vara friare och de har fascinerats av hur annorlunda det varit när trädgården vuxit fram.

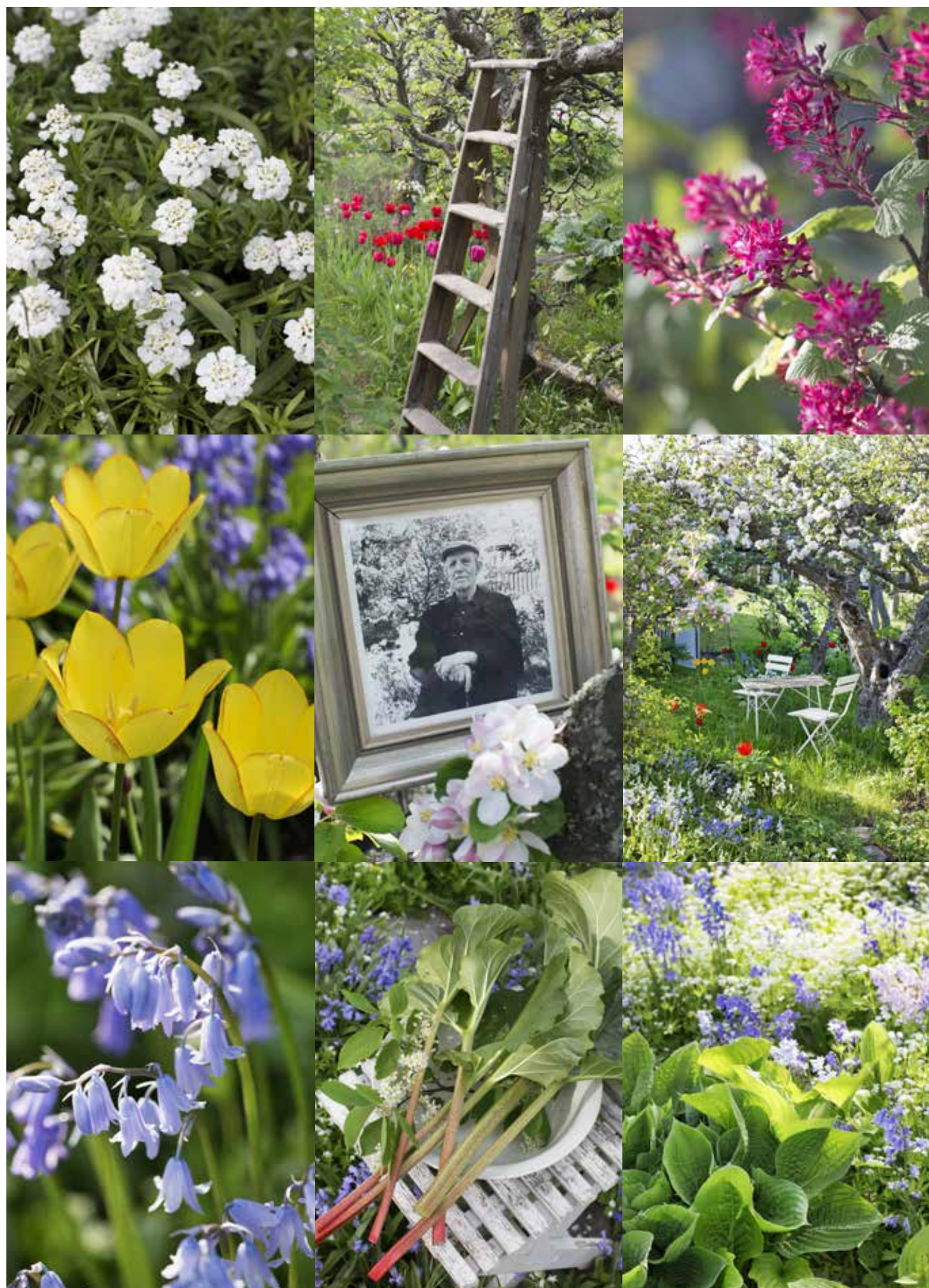
– Naturen har ju sina egna idéer. Allt blir inte som man tänkt, ett spännande samarbete, om man inte är för snabb med att rensa bort och styra och ställa, säger Peter.

RESULTATET ÄR BEDÖVANDE vackert och det är med delade känslor de lämnar över sin koloni som de vårdat så ömt under alla år. Men tiden räcker inte till allt. Med åren har livets bagage med arbete, lägenhet, släkthus, resor, projekt – och kolonin – blivit för tungt. Dags att lämna över.

– Jag tror inte man ska fästa sig för mycket vid något. Kärleken består ju, den byter bara form, funderar Eva.

In i det sista vill de ändå hålla kvar känslan som kolonin

Översta raden, fr v: Vinteriberis, Iberis sempervirens 'Snowflake'. Stegen, en av få inventarier som går i arv till nästa ägare. Rosenrips, Ribes sanguineum.

Mellanraden, fr v: En av de vackraste tulpanerna, den gula med röd kant. Porträttet av Rud Carlsson, som byggde stugan, får hänga kvar. Bästa fikan intas under blommande fruktträd

Nedersta raden, fr v: Spansk klockhyacint. Årets första rabarberstjälkar. Nyutslagen funkia bland klockhyacinter.

gett. Hemma i lägenheten blommar några strån av vårens första gräslök och en kvist storrams med vita knoppar. På balkongen trängs favoriter som lavendel, morgonstjärna, kärleksört, vitlysing och salvia. I krukor på vardagsrummets golv gror de sista fröerna som var så gamla att ingen trodde att de hade någon grobarhet kvar. Men oj vad de växer!

– Man kanske kan ge bort dem som present, säger Eva och ler, nästan ursäktande.

Att släppa taget om 255 kvadratmeter som de har älskat och utvecklats tillsammans med under lång tid är inte lätt. Till salu-lappen på koloniområdets grind talar sitt tydliga språk: "Vi är andra ägare sedan 1931 och har varsamt skapat och tagit hand om trädgården i sjutton år". Och så följer en lång, lång lista med sorter som växer där, sammanlagt 92 namn, maskros och kirskaal inräknat.

Den nye ägaren har barn i ungefär samma ålder som deras barn när Eva och Peter flyttade in. Här har en pappa och hans son hittat sitt paradiset och kanske blir det kojor i de gamla fruktträden igen. Eller så blir det något annat.

– Alla kan göra trädgården till vad de vill. Det är ett budskap vi vill lämna efter oss. Fast vi kunde inte låta bli att tipsa om hur valnötterna kan skördas innan kråkorna tar dem och salvian behöver visst beskäras.

Pappan och hans son får själva upptäcka hur goda höstens 'Cox Orange'-äpplen är. Vilken stor doft den pyttelilla bergnejlikan har – eller vilka lustiga frökapslar en av tulpansorterna får.

KVAR I DEN GRÅMÅLADE kolonistugan har de lämnat porträttet av första ägaren, Rud Carlsson, han som byggde stugan av spillvirke efter skyddsvärnen från andra världskrigets beredskapstid. Dags att lämna över budkaveln – och vem kan egentligen äga ett blommande päronträd? Vem som än står på kontraktet kommer det att slå ut i slösande blom, även nästa vår – och nästa igen.

– Vi är bara gäster här. Trädgården lever sitt eget liv. ☺

Linnéträdgården

UPPSALA UNIVERSITET

TRÄDGÅRDSFEST LINNÉ 21 MAJ

mat – konsthantverk – botanik – historia
experiment – skattjakt – föredrag
växtmarknad – dans & lek

www.botan.uu.se

Besök också Botaniska trädgården & Linnés Hammarby.
Uppsala linneanska trädgårdar • 018-471 28 38 • bokning@botan.uu.se

FRI
ENTRÉ

Illustration: Cecilia Wäxberg

Malmö Garden Show

27-29 maj Slottsträdgården

malmogardenshow.se

Mediepartner
SYDSVENSKAN

